

Pöytäkirja

22.11.2021

VN/4312/2021

VN/4312/2021-STM-19

Rahapelipoliittisen ohjelman kokouksen pöytäkirja 22.11.2021

Aika maanantai 22.11.2021 kello 10.00 -12.00

Paikka Teams –kokous

Läsnä Jari Keinänen (STM, pj.), Katriina Laitinen (SM, varapj.), Mari Pajula (STM), Jukka Tukia (SM), Elina Rydman (SM), Esko Pyykkönen (VNK), Saaramia Varvio (POHA), Saini Mustalampi (THL), Maria Heiskanen (THL), Liisa Palola (STM) sekä asiakohdassa 6. Velipekka Nummikoski (Veikkaus) ja asiakohdassa 7. Seppo Määttä (VNK)

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja, joka hyväksyttiin.

3 THL:n rooli ja suhde STM:öön

Esiteltiin THL:n tehtäviä sekä kerrottiin oikeudesta saada ja käsitellä tietoja. Haittojen arviointi on kirjattu 52 §:ään ja tiedonsaanti säädetään lakitasoiseksi arpajaislain uudistuksessa Veikkauksen datan osalta. THL:n rooli rahapelikysymyksissä on tutkimus, kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen rahapelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. THL:llä on tutkimusyhteistyösopimuksia alkoholitutkimussäätiön ja Helsingin yliopiston kanssa. THL tuottaa tietoa päätöksenteon ja toimijoiden tueksi usealla eri tasolla sekä palvelee asiantuntijatehtävillä eri viranomaisia. Monitoimijuus järjestöjen osalta on merkittävä, kehittämishankkeissa myös kuntien ja maankuntien kanssa. THL:llä on yhteistyösopimus Soccan kanssa, Peliklinika osalta, sekä 2020 – 2023 Sovatekin ja PSSHP:n kanssa hoito- ja tukipalveluista. THL tekee laajaa työtä kentällä ja sillä on vahvat suhteet STEA:n kautta rahoitusta saaviin järjestöihin. Lisäksi THL:n ja STM:n välillä tehdään erillistoimeksiantoja, jotka liittyvät virastojen väliseen yhteistyöhön.

4 Ohjelman sisältö

Esiteltiin rahapelipoliittisen ohjelmaan suunniteltua alustavaa sisällysluettelo. Käytiin lyhyesti läpi ohjelmaan suunniteltuja lukuja ja kokonaisuuksia. Ohjelmaan sisällytetään työryhmän kesken keskustellut teemat, joita ovat esimerkiksi viranomaisten välisen yhteistyön tiivistäminen, tiedonkulun lisääminen sekä mahdolliset uudet rakenteet. Ohjelmassa käsitellään muun muassa arpajaislakiuudistuksen vaikutukset sekä ehdotetaan lakiin kirjausta oikeudesta saada hoitoa ja ehdotetaan tarkennuksia palveluiden terminologiaan.

Keskusteluissa nousi esiin, että vastuullinen pelaaminen ei ole ainut lähestymistapa asiaan, vaan pelihaittojen ehkäisy on koko yhteiskunnan asia. Yksilön vastuun rinnalle on noussut hyvinvointitaloudellinen/sosiaalipoliittinen näkemys. Pelihaittojen ehkäisy alkaa varhaisemmasta vaiheesta eikä ole pelkästään yksilön vastuulla. Pelaamisen laajat haitat lävistää laajasti koko yhteiskuntaa. Ohjelmassa otetaan kantaa yhteiskunnallisiin asenteisiin

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

rahapelaamisesta, näkökulman laajentamiseen ja esitetään konkreettisia toimenpiteitä pelihaittojen vähentämiseen. Ohjelmassa on mahdollista esittää räätöloityjä yksilöihin kohdennettuja toimenpiteitä haittojen vähentämiseksi.

Sovittiin, että sihteeristö toimittaa taustaorganisaatioille materiaalia ja kannanottoa vaativia kysymyksiä hyvissä ajoin etukäteen ennen annettua määräpäivää.

5 Työsuunnitelma

Käytiin läpi työsuunnitelman tämän hetkinen tilanne. Kerrottiin järjestetyt työkokoukset ja tulevat tapaamiset. Ota kantaa –kysely on auki 30.11. ja edunsaajakysely on lähdössä. Seuraava työryhmän kokous perjantaina 17.12.2021 kello 9.00. Kokouksessa käsitellään

6 Veikkauksen kuuleminen

Veikkauksen edustaja kertoi tuottoarvioprosessista. Veikkaus raportoi toiminnastaan kvartaaleittaan VNK:n omistajaohjaukselle ja tapaa kerran vuodessa edunsaajaministeriöt. Tuottojen siirtyminen yleiskatteelliseen budjettiin tulee vaikuttamaan prosessiin. Veikkauksen sisällä arvioidaan ja huomioidaan eri toimintaa. Raportoinnin kannalta tuottoa vaikeaa ennakoita. Tulevaisuuden tarkastelua ennustetaan aina edellisen vuoden lopulla ja ennustetta arvioidaan jälkikäteen. Asiakaskäyttäytymistä on vaikea ennustaa tulevaisuuteen.

Rahapelijärjestelmän ja sen ohjauksen osalta yhtiön edustaja totesi, että omistaja-ohjausrakenne on yksinkertainen ja toimiva. Yhtiöön kohdistuu kanavointiosuus odotuksia ja tuotto-odotuksia. Yhtiön täytyy määritellä tasapaino ja se, miten eri odotuksiin reagoidaan. Ministeriöillä on yhtiöstä eri vastuut ja järjestelmässä tulisi keskustella siitä, kenellä on viimesijainen koordinoitavastuu. Tärkeänä nähtiin yhteisen äänen rakentaminen koko järjestelmän kokonaisuudesta.

Keskusteltiin yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen roolista sekä siitä, mitkä ovat ohjausrakenteita ja mitkä yleistä seurantaa. Eettinen neuvosto on hallituksen työkalu. Hallintoneuvosto on kirjattu arpajaislakiin ja sen kokoonpanosta määrätään yhtiöjärjestyksessä ja sillä on yhtiön toimielimenä oma tehtävänsä. Hallintoneuvoston asettaa ja siihen nimittämiset määrää vuosittain yhtiökokous. Hallintoneuvostossa on edustus myös VNK:n omistaja-ohjausosastolta.

Keskusteltiin yhtiöön yhteiskunnan tasolta kohdistuvista odotuksista ja paineista, jotka eivät aina pohjaudu tietoon. Arpajaislaissa on yhtiötä koskevat säädetyt tavoitteet ja tehtävä. Keskusteluissa nousi esiin, ettei samaan aikaan voi tavoitella kohtuullista tuottotasoa, haittojen vähentämistä ja kanavointia. Todettiin, että järjestelmä ja yhtiö ovat eri asioita eikä omistaja-ohjaus voi asettaa Veikkaukselle odotuksia.

7 Uusi rahoitusmalli rahapeliuotoilla tuetuille toimijoille

VNK:n edustaja kertoi pääministerin esityksestä asetetusta hankkeesta. Kokoonpanossa on poliittiset valtiosihteerit, parlamentaarinen seurantaryhmä ja edustajat viidestä ministeriöstä. Tiekartta on valmiina 17.12. mennessä ja sen pohjalta aloitetaan hallituksen esityksen valmistelu ensivuoden alussa. Tavoitteena on kuvata uusi rahoitusmalli. Työryhmälle esiteltiin rahoitusmalliluonnosta, jossa primääritavoite on katkaista Veikkauksen tuoton välitön yhteys edunsaajiin. Mallissa Veikkauksen tuloutetusta tuotosta on vähennetty STM:n rahoitus, ja tuotto tilitetään suoraan valtion tulotilille yleiskatteelliseen budjettiin, julkisen talouden suunnitelmaan ja talousarviovalmisteluun menopuolelle anonyyminä. Hallitukselle tulee päätettäväksi mihin yhteiskunnallisesti hyödylliseen tulot suunnataan. Tuotolle tulisi olla tiedossa minimirahoitusmäärä, joka mahdollistaa ennakoitavuuden seuraavalle 4 vuodelle. Tuotolle tulee joko oma yksi momentti tai kolme momenttia riippuen siitä, miten jakosuhteet allokoidaan. Jakosuhteisiin on pohdittu mahdollisesti uutta jakolakia, jossa määritellään käyttötarkoitukset. Asiaa on yhteen sovitettu EU-oikeuden kanssa siantuntijoiden kesken.

Hallituksen esitystä tarkastellaan ensivuoden -22 alkupuolella, kun hankeryhmän ehdotus menee poliittiseen käsittelyyn. Tiekarttapohjassa on sisältökuvaus, käyttökohteet ja tarkoitukset sekä säädösperusta. Rahapelihaittojen ehkäisystä ja vähentämisestä on käytä paljon keskusteluja hankeryhmässä. Hankeryhmässä on linjattu, että 52 § pidetään nykyisellään. Parlamentaarinen ryhmä on pyytänyt kokonaiskuvan tarkastelua rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen rahoituskokonaisuudesta. Pyydetty kuvaus on lähetetty VNK:lle.

Keskusteluissa nousi esiin, miten kokonaisratkaisu tukee haittojen ehkäisyä sekä mikä edunsaajuus on tulevaisuudessa ja miten edunsaajat osallistuvat järjestelmän ohjausrakenteisiin jatkossa. Kokonaiskuvaus viedään parlamentaarisen seurantaryhmään, josta tiekartan ruskealla merkitty kokonaisuus on saanut alkunsa ja on vielä optiona mukana suunnitelmassa. Tulee varmistaa, että rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen huomioidaan järjestöjen toiminnassa eikä irrallaan siitä.

Todettiin, että ohjelmassa tullaan käsittelemään rahoitusasioita, joten on tärkeää että valmistelu tehdään yhteistyössä, jotta se integroituu osaksi haittojen ehkäisyä. Keskusteltiin, että näiden ei tulisi olla lisärakenteita vaan tulisivat osaksi olemassa olevia rakenteita. Kysymykset viedään eteenpäin jatkokäsittelyyn.

8 Muut asiat

Kokouksessa ei käsitelty muita asioita.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 12.10.

Liitteet -
Jakelu Työryhmä

Tiedoksi